

Kristdemokraterna

Ge oss makt att skapa ett ännu bättre Värnamo med trygghet och valfrihet

En kristdemokratisk valplattform för Värnamo kommun
inför mandatperioden 2003-2006

Kristdemokraterna Värnamo
11 mars 2002 (antaget av nomineringsstämman)
27 maj 2002 (reviderat av styrelsen, på nomineringsstämmans uppdrag)

Förord

Det är första gången som kristdemokraterna i Värnamo kan presentera en så omfattande och väl genomtänkt valplattform. Syftet med den är tvåfaldigt. Internt blir den ett handlingsprogram för hur vi kristdemokrater ska agera i nämnder och styrelser den kommande mandatperioden i Värnamo kommun. Externt utgör den en rik informationskälla att ösa ur för den som är intresserad av att ta del av kristdemokratisk politik i Värnamo kommun.

Valplattformen har arbetats fram i en process där Håkan Johansson varit den som haft fingrarna på tangentbordet, tänkt och formulerat den text som slutligen blivit antagen av dels kristdemokraternas nomineringsstämma inför valet 2002 och dels lokalavdelningens styrelse i maj 2002.

Det är vår förhoppning att detta dokument med en presentation av vad kristdemokraterna i Värnamo vill arbeta för ska stimulera den politiska debatten och i förlängningen utveckla en bra kommun till att bli ett ännu bättre Värnamo med trygghet och valfrihet för alla kommunens invånare.

/Christer Fjordevik (Ordförande för kristdemokratiska gruppen i Värnamo kommunfullmäktige)

/Arnold Carlzon (Ordförande för Kristdemokraterna i Värnamo kommun)

Kontakta gärna Kristdemokraterna Värnamo

<i>E-post:</i>	varnamo@kristdemokrat.se
<i>Hemsida:</i>	www.varnamo.kristdemokrat.se
<i>Telefon:</i>	0370-30 12 00
<i>Adress:</i>	Storgatan 29 331 30 VÄRNAMO

Innehållsförteckning

Ge oss makt att skapa ett ännu bättre Värnamo.....	1
... där föräldrarna har mer tid med barnen.....	2
... där eleverna längtar till skolan.....	4
... där värdig omsorg gäller alla.....	6
... där ingen röst är för svag för att höras.....	8
... där inget funktionshinder blir övermäktigt.....	10
... där mångfald inte blir till enfald.....	11
... där ingen är för ung för att vara med.....	12
... där sinnerna får ge uttryck.....	13
... där miljön förvaltas på uppdrag av våra barnbarn.....	15
... där grunden läggs för det goda samhället.....	18
... där ingen är rädd för att gå ut.....	20
... där små åsikter blir stora beslut.....	21
... där personalen trivs och utvecklas.....	22
... där sparsamhet leder till rikedom.....	24
En kristdemokratisk ordlista.....	26

Karta över Värnamo kommun. (Bild: Värnamo kommun)

Ge oss makt att skapa ett ännu bättre Värnamo...

Kristdemokratisk politik har människovärdet och de etiska grundvärdena i centrum. Enligt denna *personalism* är varje människa unik och född in i ett sammanhang av andra personer med ett ömsesidigt beroende. Kristdemokraterna vill värna alla människors liv, frihet och värdighet. *Solidaritet* med svaga och förtryckta och ansvarigt *förvaltande* av såväl kommunens egendom som naturens rikedomar, växter och djur, är grundläggande i kristdemokratisk kommunpolitik.

Sverige har en lång tradition av lokal självstyrelse, lagfäst i en av våra grundlagar – Regeringsformen. Statsmakten ska inte begränsa den kommunala självstyrelsen utan bejaka och tilltro människor att fatta beslut i frågor som berör deras vardag. Staten måste tillåta att besluten blir olika i skilda delar av landet.

Kommunerna har fått ansvar för allt fler områden. Kristdemokraterna tycker att det är en riktig utveckling. Vissa frågor är dock nationellt övergripande och bör beslutas av Sveriges Riksdag eller rentav på överstatlig nivå. Huvudinriktningen ska dock vara att det som bäst kan beslutas på lokal nivå också ska beslutas där, med lämpligt stöd från överordnade nivåer – *subsidiaritetsprincipen*.

Den kommunala verksamheten är till för medborgarna – inte tvärtom! Därför skall kommunala tjänster så långt som möjligt erbjudas med *eget val*, där medborgarna själva har möjlighet att välja exempelvis utförare av kommunal service. Medborgarna ska sättas i centrum i all kommunal planering och garanteras insyn i den kommunala verksamheten.

Kommunen ska inrikta sig på att fullgöra de centrala uppgifterna väl. Omsorg om barn, äldre och funktionshindrade, skolan, teknisk service, miljötillsyn och stadsplanering – allt detta hör till de uppgifter vi har valt att sköta tillsammans för vårt gemensamma bästa.

Samverkan är nödvändig mellan förvaltningar och myndigheter. Detta för att insatser för enskilda människor ska bli så effektiva som möjligt. Därför krävs ett prestigelöst nytänkande.

Även om kommunal verksamhet finansieras genom skatter och avgifter är det inte nödvändigt att kommunen alltid ska vara utförare av verksamheten. Att finansiera och garantera kvaliteten är kommunens huvuduppgifter. Stor öppenhet ska råda för initiativ från medborgare, personal, föreningar, församlingar och andra som vill starta förskolor, äldreboenden med mera. En mångfald av utförare är viktig liksom möjligheten till *eget val*, både för att tillfredsställa olika önskemål och behov samt för att utveckla och förnya verksamheterna.

Kristdemokraterna har under en följd av år varit med och tagit ansvar för Värnamo kommun och dess utveckling. Vi tycker att vi har gjort ett gott arbete under rådande förutsättningar, i samverkan med centerpartiet, moderaterna och folkpartiet. Det kristdemokratiska inflytandet lyser igenom i kommunala styrdokument. Tillkomsten av ett policydokument för FN:s barnkonvention är till exempel ett direkt resultat av ett kristdemokratiskt initiativ. Ett viktigt genombrott för kristdemokratiskt inflytande var när vi kunde inviga gästhemmet Svalan för vård i livets slutskede.

Vi kan på goda grunder påstå att vi har varit med och format ett bra Värnamo. Vi vill fortsätta att i samverkan utveckla vår kommun. Värnamo kommun har utmärkta förutsättningar att expandera. Därför behöver vi formulera tydliga och modiga visioner och samtidigt planera för en kraftfull utveckling. Vi ser med tillfredsställelse fram emot tillkomsten av Europabanan och museum Vandalorum. Vårt differentierade och flexibla näringsliv, våra driftiga och kreativa invånare och vårt strategiska läge borrar för en framtida positiv utveckling.

... där föräldrarna har mer tid med barnen

Grundläggande för kristdemokratisk familjepolitik är att föräldrarna själva skall ha rätten att välja den barnomsorgsform som passar deras barn bäst – inte staten eller kommunen. Barnens och familjernas behov är utgångspunkten. Utifrån den grundsynen vill vi forma förskolan.

Mångfald och valfrihet

För att möjliggöra att kommunal, ideell och privat barnomsorg får lika villkor vill Kristdemokraterna införa ett barnomsorgskonto. Detta ger familjerna möjlighet till *eget val*, utvecklar mångfalden och omfattar alla barn. Vi vill också införa avdragsrätt i deklarationen för styrkta barnomsorgskostnader. Dessa förslag är rättvisare och skapar bättre förutsättningar för ett *eget val* än den av socialdemokraterna genomdrivna maxtaxan. I Värnamo kommun presenteras samtliga förskolor och familjedaghem, kommunala som alternativa, i en katalog för att underlätta familjernas *egna val*, som en följd av ett kristdemokratiskt initiativ.

Närvarooppassad avgift

I Värnamo kommun har vi infört en närvarorelaterad taxa i all förskoleverksamhet. Familjerna har därmed möjlighet att välja och betala för den tid de behöver för sina barn. Det är rimligt att barnen inte har längre arbetsdagar än föräldrarna.

Barn i behov av särskilt stöd

Förskolans uppgift i förhållande till barn i behov av särskilt stöd måste på olika sätt uppmärksammas. Förskolan ska i samarbete med föräldrarna verka för att varje barn får möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Inte minst viktigt är det se till att barn får språkligt stöd i unga år. Därför vill vi använda modersmåls lärare även i förskolan.

Rimligt stora barngrupper

En god personalförsörjning och rimlig storlek på barngrupperna är viktiga förutsättningar för att möjliggöra pedagogisk bra verksamhet och dokumentation. Därför vill vi fastställa en gräns för hur stora barngrupperna högst får vara. Det är också nödvändigt för att på ett tillfredsställande sätt kunna arbeta med barnens språkutveckling.

Familjedaghemmen och allmänna förskolan

Förskolans läroplan (lpfö 98) ska omfatta även annan förskoleverksamhet som till exempel familjedaghem och öppen förskola. I läroplanens mål finns en balanserad syn på omsorg, lek och pedagogik. Den öppna förskolan är en viktig träffpunkt för barn, föräldrar och dagbarnvårdare. Alla barn som inte har annan barnomsorg utanför hemmet bör ha tillgång till en öppen förskola.

Familjecentraler

Barn har rätt till en trygg uppväxtmiljö. Insatser för att stödja barn och ungdomar ska ske med utgångspunkt i FN:s barnkonvention och bygga på det nära nätverk som finns runt barnet. För att uppfylla kraven på lättillgänglighet och effektiv hjälp ska kommunen organisera sitt stöd via exempelvis familjecentraler, något som Kristdemokraterna har motionerat om. Det är viktigt att föräldrar får stöd i sitt föräldraskap.

Kristdemokraterna vill arbeta för:

- att använda modersmåls lärare även i förskolan.
- att fastställa en gräns för hur stora barngrupperna i förskolan högst får vara.
- att förskolans uppgift i förhållande till barn i behov av särskilt stöd tydliggörs.
- att alla barn som inte finns i förskoleverksamhet utanför hemmet ska erbjudas öppen förskola.
- att Värnamo kommun skall inrätta familjecentral.

Sagostund på Hästhovens förskola i Rydaholm. (Foto: Värnamo kommun)

... där eleverna längtar till skolan

Skolan utgör en av de viktigaste grundstenarna i ett demokratiskt samhälle. De kristna grundvärderingarna har utövat ett starkt inflytande på vår kultur och har spelat en stor roll vid uppbyggnaden av vår demokrati. Därför är det naturligt att skolans verksamhet bygger på den kristna etiken. Det innebär bland annat att all undervisning ska genomsyras av den kristna etiken och den västerländska humanismen. Skolan ska främja ansvarstagande och *solidaritet* gentemot människor såväl nationellt som internationellt. Vidare ska skolan arbeta för att främja jämställdhet såväl i hem, skola och arbetsliv som i samhället i övrigt.

Mer än teori

Huvuduppgiften är att ge eleverna baskunskaper, läsa, skriva, räkna och att fostra för livet. Detta handlar om mer än teori. Att använda alla sina sinnen stimulerar en god inlärning och förstärker elevernas självkänsla. Därför måste också praktiskt estetiska ämnen, inklusive idrott, värderas högre i en samlad bild av undervisningen.

Arbetsro

En god lärandemiljö uppnås först om skolan upplevs trygg, är fri från mobbning och annan kränkande behandling och visar respekt för varje elevs individuella behov och förutsättningar. Miljön skall ge arbetsro och präglas av ordning och reda.

Uppföljning och utvärdering

Värnamo kommun har under kristdemokratisk ledning utvecklat instrument och metoder för uppföljning och utvärdering i syfte att få en så tydlig och korrekt bild som möjligt av kvalitén i skolan. Varje elev ska ha en personlig utvecklingsplan som regelbundet följs upp genom utvecklingssamtal mellan föräldrar, elev och lärare. Skriftlig information ska ges så att båda föräldrarna erhåller informationen.

Färdighetsgaranti

Vi vill i samverkan med hemmen utveckla en *färdighetsgaranti* i grundskolan med utfästelser om vad skolan ska ge alla elever. Varje elev ska kunna läsa, skriva, räkna och ges möjlighet att utveckla hela sin personlighet.

Varje elevs behov

Alla lärare bör ha grundläggande specialpedagogiska kunskaper för att förstå och kunna hjälpa elever med behov av särskilt stöd. Det är viktigt att se till varje enskild elevs behov och utforma skolmiljön därefter. Särskolan måste få tillräckliga resurser för att bli meningsfull för elever med olika funktionshinder, oavsett ålder.

Valfrihet och mångfald

Rätten att välja skola är en demokratisk självklarhet. Vi vill ge kommunens skolor ökade möjligheter att utveckla profiler och olika pedagogiska arbetssätt, samt stimulera till projekt. Mångfalden av skolor ger den enskilde individen, oavsett ekonomiska förutsättningar, möjlighet att få en utbildning som passar just honom eller henne. Kommunen ska ge goda och likvärdiga förutsättningar för såväl den kommunalt drivna som den fristående skolan.

Inflytande

En modern skola präglas av reellt inflytande och delaktighet. Vi vill utveckla elev- och föräldrainflytande. Vi är vidare glada för den samverkan vi redan idag har med näringslivet och vill utveckla den ytterligare.

Lärarna är skolans viktigaste resurs. Kunnig och kompetent personal på alla nivåer är en avgörande faktor för en väl fungerande skola. Vi vill fortsätta att satsa på kompetensutveckling och utvecklingsmöjligheter inom yrket. Nyutbildade lärare ska bland annat erbjudas en mentor.

Gymnasieskola med bredd

Gymnasiet ska i hög grad utgå från elevernas intressen och behov och bör därför präglas av mångfald. Genom samverkan mellan kommunerna i vår närhet kan vi tillsammans erbjuda ett brett gymnasieutbud. Vi ser gärna att ett lärlingsprogram där undervisningen växelvis bedrivs på skola och arbetsplats utvecklas.

Fortbildning hela livet

Möjligheterna till fortsatta studier ska inte vara begränsade till ett visst åldersintervall i yngre år. Man ska kunna påbörja helt nya studier eller komplettera tidigare utbildning under hela livet. Det innebär att vuxenutbildningen ska vara väl utbyggd.

Kristdemokraterna vill arbeta för

- att varje elev ska uppleva skolan trygg och fri från kränkande behandling.
- att utveckla en färdighetsgaranti med utfästelser om vad skolan ska ge alla elever.
- att varje elev ska ha en egen utvecklingsplan som regelbundet följs upp genom samtal mellan föräldrar, elev och personal.
- att varje skola ska ha specialpedagogisk kompetens.
- att fristående skolor och kommunalt drivna skolor ska ges likvärdiga förutsättningar.
- att lokala styrelser ska uppmuntras.
- att lärarna ska ges möjlighet till utveckling inom yrket.
- att gymnasiet ska präglas av mångfald när det gäller såväl teoretiska som praktiska program.
- att vuxenutbildningen ska vara väl utbyggd.

Elever på Gröndalsskolan i Värnamo, bygger robotar i Creditprojektet. (Foto: Värnamo kommun)

... där värdig omsorg gäller alla

Ett mått på vilken medkänsla, värme och empati som präglar ett samhälle brukar starkt förknippas med dess förmåga att ta hand om sina äldre. Alla medborgare ska kunna åldras med värdighet. Det innebär att service, vård och omsorg ska vara tillgänglig och ges utifrån en helhetssyn på den enskilde, där hänsyn tas till både själsliga, andliga och materiella behov. Denna samhällsliga skyldighet innebär att äldreomsorgen måste vara en väl utbyggd organisation med hemtjänst och hemsjukvård, olika former av dagverksamhet samt ett varierat utbud av olika boendeformer.

Mångfald av omsorg och boende

Utgångspunkten för service, vård och omsorg ska vara de äldres individuella behov. Respekt för den äldres integritet och självbestämmande måste genomsyra förhållningssättet. Valfrihet måste därför prägla utformningen av det stöd som utgår till äldre för service, vård och omsorg. En stor öppenhet måste också finnas gentemot olika former av vård och omsorg. Äldreomsorgen ska därför kunna bedrivas i ideell, privat och offentlig regi. Genom stödsatser av olika slag ska det finnas möjlighet att bo kvar hemma. För att klara en kvalitet med värdighet behövs det fler händer inom omsorgen.

Vi vill verka för en ökad variation av boendeformer, som mellanvårdsplatser, avlösningplatser, seniorboenden och möjlighet till olika typer av egna boenden i kombination med hemtjänst. Miljön i boendet ska kännas stimulerande och psykosocialt stödjande. Färgsättning, musik, akvarium är sådana faktorer som påverkar den boende på ett positivt sätt.

Kristdemokraterna ser gästhemmet Svalan som ett viktigt inslag i den palliativa vården. Vi vill, i samverkan med landstinget, utveckla Svalan som en resurs för vård i livets slutskede i hela kommunen.

Värdighetsgaranti

Oavsett vilket den enskildes omsorgsbehov är ska han eller hon känna sig trygg och behandlas med värdighet. Värnamo kommun arbetar aktivt med kvalitetssäkring inom äldreomsorgen. Vi menar att det här finns förutsättningar för att utveckla en *värdighetsgaranti* enligt kristdemokraternas motion. Denna garanti ska vara väl känd av alla och klart tala om vilken servicenivå på omsorgen som gäller i kommunen. Om inte den garanterade servicenivån uppfylls ska den enskilde bli kompenserad på lämpligt sätt. Genom införandet av en värdighetsgaranti ökar tilliten till en fungerande omsorg och därmed ökar även känslan av trygghet.

Eget val

Vi vill införa rätten till *eget val* inom äldreomsorgen. Kommunen garanterar och bestämmer servicenivån, men behöver inte alltid stå som utförare av tjänsten. Genom att erbjuda *eget val* ges den enskilde inflytande samtidigt som en mångfald i verksamheten stimuleras.

Stöd till närstående

Det offentliga ska ha beredskap att kunna bemöta de närstående på ett lämpligt sätt. Kristdemokraterna har motionerat om inrättandet av en anhörigkonsult dit närstående kan vända sig för råd och stöd. Ett aktivt närståendestöd i kombination med hemtjänst ger ökade möjligheter för den vårdbehövande att vistas i hemmiljö.

Kristdemokraterna vill arbeta för

- att fler boendeformer för äldre kommer till stånd.
- att utveckla gästhemmet Svalan till en resurs för palliativ vård i hela kommunen.
- att en värdighetsgaranti införs i äldreomsorgen.
- att *eget val*, som ger den enskilde möjlighet att fritt välja vem som ska utföra äldreomsorg eller hemtjänst, införs.
- att en anhörigkonsult inrättas.

Linneberg, det nya äldreboendet på Gröndal i Värnamo, är på väg att bli färdigt. (Foto: Värnamo kommun)

... där ingen röst är för svag för att höras

Den sociala omsorgen ska utgå från människans behov av små, naturliga gemenskaper, främst familjen. Socialpolitiken ska stödja när det brister och stimulera de positiva krafterna i dessa gemenskaper. Solidaritetstanken motiverar oss att ta gemensamt ansvar för alla människor, i synnerhet de utsatta.

Socialt nätverk

De sociala nätverken byggs av människor i samverkan, gemenskaper, och är en naturlig och avgörande del av våra liv. I vardagslivet vävs ansvar och ömsesidigt utbyte av stöd och omvårdnad samman till ett starkare nät. Familjen och relationer mellan generationer är av avgörande betydelse. Så kallade familjerådslag kan vara en bra metod för att stärka de nära nätverken. Dessa sociala nätverk framstår som särskilt betydelsefulla när människor drabbas av svårigheter av olika slag. Det offentliga ska inta en stödjande roll till de naturliga nätverken och är ytterst ansvarigt för att alla ska kunna leva ett tryggt och värdigt liv.

Socialpolitiska insatser måste präglas av respekt för den personliga integriteten och ge förutsättningar för inflytande och delaktighet från den enskilde, för såväl vuxna som barn. Offentlig, ideell och privat verksamhet ska komplettera varandra. Målet för socialpolitiken är att stödja gemenskaperna och de enskilda människorna till egen försörjning och god omvårdnad. Socialpolitiken ska leandegöra att varje enskild människa har samma värde oavsett ålder, etniskt och socialt ursprung, sexuell identitet, religion eller kön.

Förebygga alkohol och drogmissbruk

Vi vet att ju senare en alkoholdebut sker desto mindre blir risken för framtida alkoholproblem. För att dämpa utvecklingen av drogmissbruk bland medborgarna är förebyggande arbete och uppsökande insatser av särskilt stor betydelse. Vi konstaterar med oro att drogproblematiken söker sig allt lägre ner i åldrarna. När hemmiljön för barn och ungdomar sviktar krävs snabba och individuellt anpassade insatser.

Sedan många år finns ett antal ideella organisationer som arbetar med vård och rehabilitering av missbrukare. Dessa kompletterar på ett värdefullt sätt det offentliga insatser och bör kunna få utvecklas ytterligare. Kommunerna har ansvar för att missbrukaren får den vård han/hon behöver.

Tak över huvudet

Även i vår kommun finns det människor som av olika anledningar inte har tak över huvudet. I många fall ligger stor tragik bakom dessa hemlösas situation. Det är kommunens ansvar att försöka finna lösningar på dessa problem, gärna genom att ta tillvara ideella organisationers erfarenheter och stöd.

Kristdemokraterna vill arbeta för

- att särskilt stöd skall ges till utsatta familjer genom uppsökande verksamhet.
- att inrätta en familjecentral i Värnamo kommun.
- att det drogförebyggande arbetet i skolorna prioriteras.
- att insatser prioriteras för att motverka drogliberala tendenser och tillgången på narkotika.
- att kommunen arbetar efter ett aktuellt alkohol- och drogpolitiskt program.
- att ideella organisationers erfarenheter och stöd ska tas tillvara i missbrukarvården.
- att alla kommunmedlemmar har tak över huvudet.

I Kristdemokraternas Värnamo ska ingen behöva sova under Åbron. (Foto: Värnamo kommun)

... där inget funktionshinder blir övermäktigt

Graden av handikapp är inte statisk, utan snarare en funktion av samhällets beredvillighet och förmåga att gå människor med funktionshinder till mötes. Funktionshindret blir i själva verket ett handikapp för den enskilde först när resurser för att kompensera för hindren saknas. Människor med funktionshinder riskerar att i olika sammanhang bli negativt särbehandlade, en diskriminering som aldrig kan tolereras. Det behövs lagstiftning mot diskriminering, men det viktigaste förebyggande arbetet mot diskriminering grundläggs redan under uppväxtåren.

Av samhällets institutioner har framförallt förskola och skola en viktig uppgift att förmedla normer och värderingar som bygger på den kristna människosynen om alla människors lika värde. Men arbetet för funktionshindrade får inte begränsas till åtgärder som förhindrar negativ särbehandling. Kompensatoriska insatser, som minskar betydelsen av funktionsnedsättningen, är också nödvändiga. FN:s standardregler för att tillförsäkra människor med funktionshinder delaktighet och jämlikhet ska vara ledstjärna i all kommunal verksamhet.

Tillgänglighet

Ett sätt att minska funktionsnedsättningen är att öka tillgängligheten i samhället, exempelvis vid utformningen av offentliga anläggningar och informationssystem. Utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter måste vara tillgängligt för personer med funktionshinder. Enligt riksdagsbeslut skall samtliga offentliga platser vara handikappanpassade 2005. I detta sammanhang måste särskild uppmärksamhet ägnas åt barn med funktionshinder eftersom de sällan kan hävda sina rättigheter med samma kraft som vuxna. FN:s barnkonvention stadgar att barnets bästa ska komma i främsta rummet.

Dolda hinder

Det är viktigt att poängtera att långt ifrån alla funktionshinder är synliga. Detta ska emellertid inte påverka utformningen av samhällets stöd, som oavsett funktionsnedsättningens karaktär ska vara anpassat och effektivt. Psykisk ohälsa tillhör den kategori vars yttringar sällan blir synliga. Psykiskt funktionshindrade har samma rätt till samhällets stöd som de med fysiska funktionsnedsättningar. Vi behöver dessutom arbeta mot fördomar och skamkänslor som fortfarande präglar attityder till psykiska sjukdomar.

Det offentliga hjälpen till anhöriga ska vara flexibel, utgå från den enskildes önskemål och integritet samt utformas så att insatserna stöder och kompletterar istället för styr och ersätter. Till exempel får det inte uppfattas som ett krav på anhöriga att vårda närstående, men där sådana önskemål finns, ska samhället gå de anhöriga till mötes i så stor utsträckning som möjligt.

Kristdemokraterna vill arbeta för

- att kommunen håller handlingsplanerna för tillgänglighet, delaktighet och jämlikhet aktuella och levande.
- att fler lekplatser anpassas för funktionshindrade.

... där mångfald inte blir till enfald

Kristdemokratisk integrationspolitik syftar till att ge människor förutsättningar att kunna ta ansvar för sitt eget liv. Stat och kommun ska underlätta och skapa förutsättningar, men inte planera och ta kontroll över människors liv. Samhället ska sträva efter att erbjuda goda levnadsvillkor och möjligheter att utvecklas och förverkliga livsprojekt, så länge som de inte inskränker andra människors rättigheter eller strider mot våra gemensamma rättsnormer.

Mångfald och gemenskap

Den enskilde och de små naturliga gemenskaperna, som familjen, grannskapet, vänkretsen, arbetslaget och så vidare, har den inneboende styrka och initiativkraft som är en förutsättning för en gynnsam integration. Minoritetsgrupper ska ha rätt att bilda sina egna sammanslutningar; starta förskolor och skolor, organisera företag, starta äldreomsorg och så vidare. I en mening innebär detta segregation, men det är viktigt att skilja på frivillig segregation och påtvingad. Den frivilliga åtskillnad som inte omfattar hela livssituationen gynnar på sikt integrationen, eftersom den förstärker den egna identiteten. Medvetenhet om den egna gruppens styrka och historia gör det lättare att hävda sin rätt och att samverka med andra.

Språket, en väg till delaktighet

Invandrare ska garanteras goda möjligheter till undervisning i det svenska språket och om det svenska samhället. Studierna bör individanpassas och kombineras med praktik på arbetsplatser för att öka möjligheten till arbete. Människors förmåga och vilja till egenförsörjning ska uppmuntras. Att ta till vara de erfarenheter och kunskaper som varje människa bär med sig är grundläggande. Validering (prövning och värdering) av utländsk utbildning och annan yrkeskompetens tar idag alltför lång tid och måste kortas ner.

Kristdemokraterna vill uppmuntra till ideellt engagemang. Enskilda människor, familjer, arbetslag, föreningar, klubbar, kyrkor och företag kan medverka till att skapa kontinuitet, helhet och trygghet i människors liv. Integrationsprocessen skall ses som en angelägenhet för hela samhället och föras med respekt för den enskildes integritet. Vi vill fortsätta vara med och driva projekt som ”Grannar och vänner på Mossle”.

Kommunen ska planera för olika typer av bostäder och föregå med gott exempel genom att flytta kontor och andra verksamheter till invandrantäta områden.

Målet är att alla människor ska respekteras oavsett ursprung och etnisk identitet. Alla ska känna att de har en uppgift, vara delaktiga i samhällslivet och ha möjlighet till inflytande. Mångfalden ska ses som en styrka och bidra till att utveckla och förbättra kommunen.

Kristdemokraterna vill arbeta för

- att minoritetsgrupper ska ha rätt att bilda sina egna sammanslutningar, till exempel starta förskolor, fristående skolor och äldreboenden.
- att de anställda i kommunen på olika nivåer avspeglar befolkningens sammansättning och att mångkulturell kompetens och flerspråkighet ska värdesätts.
- att undervisningen i svenska för invandrare blir mer flexibel och bättre svarar mot individuella förutsättningar.
- att bostadsområden planeras med trygga och attraktiva mötesplatser i såväl inomhus- som utomhusmiljön.
- att hålla det invandrapolitiska programmet aktuellt och levande.

... där ingen är för ung för att vara med

Unga människor befinner sig i en fas mellan barndom och vuxenvärld, där beslut ska tas som formar framtiden. Ungdomsåren spelar en stor roll i en människas liv. Därför är satsningar på unga en investering i framtiden. Detta perspektiv får dock inte ta överhanden. Det är viktigt att unga ses som en resurs också i nuet – inte bara i framtiden.

Forum för inflytande – ungdomsråd och ungdomslots

Ungdomar får delta i allmänna val först när de är mellan 18 och 22 år. Det betyder dock inte att de saknar rätt till inflytande över sin egen situation tidigare. Tvärtom ökar betydelsen av att skapa forum i kommunerna där ungdomar får möjlighet till medinflytande i den politiska beslutsprocessen. Det är mot den bakgrunden man ska se kristdemokraternas motion om ungdomsråd och ökat ungdomsinflytande i kommunen – både över den egna vardagen och i skola och fritid. Ungdomar behöver stöd för att kunna genomföra sina idéer. Det finns kreativitet och initiativkraft hos unga som väntar på att komma till uttryck. Vi vill ha en ungdomslots, en vuxen person med kännedom om den politiska organisationen, till ungdomarnas hjälp och stöd.

Det faktum att många beslut som fattas får större konsekvenser för barn och ungdomar än för beslutsfattarna själva pekar på vikten av att ungdomars synpunkter hämtas in så tidigt som möjligt i det politiska beslutsfattandet. Kristdemokraterna menar därför att *förvaltarskapstanken* måste genomsyra hela det politiska tänkandet. Ungdomars samhällsengagemang kan uppmuntras till exempel genom stipendier eller utmärkelser och genom att skapa strukturer i skolan så att engagemang utanför skolans ram uppmuntras.

Kristdemokraterna vill arbeta för

- att ungdomar ska ses som en resurs.
- att beslut ska fattas med ett framtidsperspektiv.
- att se till att det finns strukturer för att ungdomar ska kunna påverka sin egen vardag och den politiska processen i kommunen.
- att uppmärksamma och uppvärdera ungdomars samhällsengagemang.
- att stödja ungdomars initiativ genom att verka för en öppen skola och inrättandet av ungdomsråd och ungdomslots.

Avslutningsdisco 2002 på Fritidsgård Ytter i Forsboda. (Foto: Värnamo kommun)

... där sinnena får ge uttryck

Kulturens egenvärde

Ett liv utan kultur förminskar människans livsbetingelser. Kulturen är en omistlig del av livet därför att den tillför människan och samhället något mera än ett materiellt perspektiv. Människans ickemateriella värde är grunden för synen på människan - där finns såväl en individuell som en social dimension, en materiell såväl som en andlig dimension. En av kulturens viktigaste roller är att synliggöra dessa dimensioner.

Kommunen ska stödja den kulturella mångfalden och låta den komma till uttryck utan att styra den. Stödet ska särskilt prioriteras till barn- och ungdomskultur för att skapa förutsättningar för en rik uppväxtmiljö. Det är viktigt att professionella kulturutövare samarbetar med fria ideella grupper, som stödjare och inspiratörer. Barn, pensionärer och invandrare är viktiga målgrupper för kommunens kulturutbud.

Vårt gemensamma arv

Kunskap om kulturarvet, både det materiella och icke-materiella, är en förutsättning för att stärka den egna identiteten och för att kunna respektera andras kultur och värderingar. Centrala delar i kulturarvet är vårt gemensamma språk, kulturlandskap och kulturhistoriska föremål, gemensamma värderingar, tradition och livsåskådning. Som en följd av en kristdemokratisk motion har historiskt intressanta och värdefulla miljöer skyltats upp i Värnamo stad.

Kulturen är en kraft i varje generations strävan efter att förnya och erövra demokratin i ett föränderligt samhälle. Den har även stor betydelse i integrationsarbetet. Mot den bakgrunden har ett musikprojekt på kristdemokratiskt initiativ kommit till stånd på Rörstorpsskolan.

Boken

Biblioteken är omistliga kulturförmedlare. Värnamo kommun behöver en biblioteksplan som säkerställer bibliotekens roll i förhållande till samhällets behov. Ett nära samarbete mellan bibliotek och skola har stor betydelse för att motivera barn och ungdomar till mer läsande. Biblioteken ska vara moderna informationscentra men även erbjuda service till äldre, funktionshindrade och kommunens skolor. Vi anser att några av kommunens bibliotek ska utvecklas till medborgarkontor, i enlighet med vår motion.

Kultur och bildning

Kultur hör nära samman med skola, kunskapssyn och bildning. Kulturen är en kraft som bidrar till en vidgad kunskapssyn där kunskapsgrund och värdegrund hålls samman. Det är viktigt att ta till vara studieförbundens, och övriga folkbildares såsom Folkhögskolan Värnamo, verksamhet och kontaktområden i det kulturpolitiska arbetet. Likaså är föreningslivet en viktig aktör genom olika intresseorganisationer och idrottsrörelser.

Kulturskolan har stor betydelse för barns och ungdomars kulturella utveckling. Kommunens äldrevård ska ha med kulturen som en viktig del i omvårdnaden. Bland annat har musik visat sig vara en bra terapiform.

Kristdemokraterna vill arbeta för

- att stödja kulturell mångfald, med många utförare, utan att styra den.
- att alla i vår kommun ska kunna åtnjuta något av det kulturella utbudet.
- att kulturen utvecklas genom att professionella kulturutövare samverkar med amatörer.
- att kultur för barn och ungdom ska prioriteras.
- att kommun ska ha en biblioteksplan.
- att kulturskolan ska prioriteras och utvecklas.
- att skapa kulturella mötesplatser där olika grupper i kommunen kan mötas.
- att uppmärksamma kulturens roll i äldrevården.
- att skapa olika läsfrämjande insatser för alla barn.
- att några bibliotek utvecklas till medborgarkontor.
- att folkbildningens betydelse för kulturarbetet ska säkras.
- att föreningsliv som till exempel idrottsrörelse och kyrkor är centrala aktörer i kommunens kulturliv.

Krönikespelet "Det rika Nova Vallis", som uppförs av Nydala byalag i klosterträdgården, är en levande sommartradition. (Foto: Värnamo kommun)

... där miljön förvaltas på uppdrag av våra barnbarn

Förvaltarskapsprincipen är central i kristdemokratisk ideologi. Miljön och naturresurserna måste förvaltas ansvarsfullt, så att goda livsbetingelser inte äventyras och så att kommande generationer också får del av dem. Människan bör därför ingripa i naturen med försiktighet och klok urskiljning. Förvaltarskapstanken hjälper oss att tänka långsiktigt och att värna de nödvändiga livsbetingelserna. Detta står inte i motsatsställning till ekonomisk utveckling. Under mandatperioden har vi i Värnamo kommun vidareutvecklat vårt miljöprogram och anpassat de nationella miljömålen till detta. Programmet bär tydliga spår av kristdemokratisk påverkan och ger därmed uttryck för ett praktiskt *förvaltarskapstänkande*. Miljöprogrammet för Värnamo kommun är en utmärkt vägvisare in i ett uthålligt kretsloppssamhälle.

Kommunen har ansvar för tillsynen inom ett antal områden som regleras av Miljöbalken. I denna myndighetsroll vill vi utveckla det förebyggande arbetet och dialogen med medborgare och näringsliv ännu mer. Detta med det dubbla syftet att öka medvetenheten och förståelsen för vikten av ett uthålligt kretsloppssamhälle och för att undvika onödiga konflikter med näringsidkare och andra kommuninvånare. I detta sammanhang är det väsentligt att framhålla betydelsen av att ekokommunen Värnamo agerar som föredöme, genom att ha som mål att samtliga kommunala verksamheter ska klara kraven för att bli miljöcertifierade.

Ren och giftfri mark

I takt med att samhället förändras kommer gammal industrimark att bli intressant för exploatering. Det är då viktigt att marken saneras så att den uppfyller kriterierna för känslig markanvändning. I första hand ska den eller de som förorenat marken bekosta saneringen. Kommunen bör fortsätta sitt arbete med att återställa sådana förorenade områden där återställningsansvaret inte täcks av lagar och föreskrifter, exempelvis inom ramen för lokala investeringsprogram (LIP).

Rent vatten

Det är viktigt att veta vilka naturvärden som ryms inom kommunens vattenzoner. Exempelvis måste marinor, hamnar och andra fasta installationer vid sjöar och vattendrag planeras så att inte viktiga naturområden hotas. Kommunen bör ha fastställda mål för hur läckaget av närsalter (kväve och fosfor) till våra sjöar och vattendrag ska minska, inte minst för att reducera övergödningseffekterna i Hanöbukten respektive Laholmsbukten.

Vidöstern är en sjö med höga attraktionsvärden. Det är angeläget att få till stånd ledningar för vatten- och avlopp utmed sjöns östra och västra sida så att fler kan få tillgång till strandnära boende i Värnamos närhet och att mängden utsläpp till sjön kan minimeras. Eftersom det handlar om en nyetablering borde det vara möjligt att använda urinseparerande teknik, vilket skulle underlätta ett slutande av kretsloppet stad och land som Kristdemokraterna har motionerat om.

Det skall finnas tydliga skyddsföreskrifter och skyddsområden för dricksvattentäkter och reservvattentäkter. Därför måste skyddsföreskrifterna börja moderniseras snarast, med start i Värnamo stad. Rent dricksvatten förutsätter bra råvatten, beredning och ledningsnät jämte effektiv tillsyn. Vårt rena vatten är en resurs som vi inte får slösa med.

Vidare är det av yttersta vikt att kommunen fortast möjligt åtgärdar dagvattenhanteringen i enlighet med kristdemokraternas motion.

Avloppsreningsverket i Värnamo börjar bli omodernt och slitet. Därför är det viktigt att projekteringen av ett nytt sådant inleds snarast. Genom effektivt informationsarbete riktat till hushåll och industri kan mängden farliga kemikalier och tungmetaller som nu förorenar avloppsvatten

minskas. Därmed uppfylls några förutsättningar för att genomföra vår motion om att sluta kretsloppet stad och land.

Tysta miljöer

Tystnaden blir alltmer en bristvara i vårt samhälle. Kristdemokraterna har initierat att man måste beakta detta i den kommunala översiktsplaneringen och aktivt verka för att det ska finnas tysta zoner, både i och utanför tätorterna.

Ren luft – miljöanpassad trafik

Värnamo bör satsa på kollektivtrafiken så att denna blir effektiv, barn- och handikappvänlig och kan konkurrera med biltrafiken. Viktigt är att den planerade järnvägslinjen mellan Växjö och Jönköping, via Värnamo, håller hög kvalitet, har täta och snabba turer och erbjuder tågstopp i Rydaholm, Horda och Bor, för att underlätta för studenter och arbetspendlare. Vidare bör kommunen avsätta ytor för pendlarparkeringar och stimulera samåkning, bilpooler och så vidare. Detta tillsammans med den tekniska utvecklingen av motorer med lägre utsläpp kan minska de negativa miljöeffekterna. Genomfartstrafiken bör så långt möjligt ledas runt tätorterna för att få en hälsomässigt god miljö, och en bättre trafiksituation, i centrum. För att åstadkomma detta är en tredje bro över Lagan i Värnamo centrum av högsta prioritet. Vidare måste förbifarter av riksväg 27 förbi Bor, länsväg 151 förbi Värnamo och länsväg 152 förbi Lanna, förverkligas med det snaraste.

Hållbar energipolitik

I Värnamo kommun har under krisdemokratisk ledning fjärrvärmen byggts ut kraftigt vilket har besparat oss stora mängder utsläpp av svavel och andra miljögifter. Vi vill med fortsatt förtroende expandera den miljövänliga fjärrvärmen ytterligare i kommunen. Kommunen bör använda sitt ägarinflytande i Värnamo energi AB till att etablera fjärrvärme som förstahandsalternativ i alla nyplanerade bostads- och industriområden. Vidare bör kommunen identifiera områden med hög andel gammal uppvärmning som ligger i närheten av fjärrvärmenätet, för att utarbeta en plan för strategisk fjärrvärmeutbyggnad. Kommunens policy i tillståndsgivning ska stödja en övergång från fossila bränslen till biobränslen, värmepumpar, energieffektivisering och andra kretsloppsanpassade åtgärder.

Fräscha livsmedel

Värnamo kommun bör sträva efter att inhandla kravmärkta och rättvisemärkta livsmedel till den egna verksamheten. Kommunen har ansvaret för livsmedelstillsynen. Från medborgarnas synpunkt är det viktigt att tillsynen ligger så nära kommuninvånarna som möjligt. Därför ska livsmedelstillsynen även fortsättningsvis vara ett kommunalt ansvar. För att vi ska kunna uppfylla kraven på god livsmedelstillsyn behövs en resursförstärkning till miljö- och stadsbyggnadskontoret.

Även djuren ska må bra

Människan har ett ansvar att värna andra levande varelser, vilket innebär att ta väl hand om de djur hon har i sin vård och sörja för att dessa får leva ett så naturligt liv som möjligt. Även på detta område är det viktigt att tillsynen ligger så nära djurhållarna som möjligt. Därför ska även djurskyddstillsynen fortsättningsvis vara ett kommunalt ansvar. För att vi ska kunna uppfylla kraven på god djurskyddstillsyn behövs ytterligare resursförstärkning till miljö- och stadsbyggnadskontoret.

En god hälsa – inomhusmiljön

Större delen av vår tid tillbringas inomhus, i bostaden, på dagis, i skolan, på jobbet. Undermålig ventilation, nya oprövade bygg- och inredningsmaterial, fukt- och mögelskador har bidragit till att nära en halv miljon människor upplever besvär. Den stora ökningen av allergier och annan överkänslighet under de senaste decennierna beror till stor del på dålig inomhusluft, även om andra faktorer har betydelse. Höga ljudnivåer både från människor och från maskiner är också ett ökande problem. Därför behövs det en återkommande kontroll av inomhusmiljön.

Kristdemokraterna vill arbeta för

- att Värnamo antar målsättningen att samtliga kommunala verksamheter ska klara kraven för att bli miljöcertifierade.
- att markföroreningar i kommunen inventeras samt att förorenad mark saneras på ett fullgott sätt.
- att kommunen inventerar, bevarar och restaurerar våtmarker.
- att vatten- och avloppsledning byggs ut hela vägen till Hånger respektive Tännö.
- att skynda på byggandet av ett nytt avloppsreningsverk för Värnamo stad.
- att kommunen snarast påbörjar moderniseringen av skyddsföreskrifterna för dricksvattentäkter och reservvattentäkter.
- att tillskapa nya resurser för att upprätthålla kvalitén på miljö-, livsmedels- och djurskyddstillsynen.
- att kommunen kartlägger och planerar för tysta zoner.
- att antalet miljöbilar i den kommunala fordonsparken utökas.
- att gratis parkering utanför tätorterna för att underlätta samåkning anordnas.
- att en tredje bro över Lagan byggs i Värnamo centrum.
- att tågtrafiken mellan Växjö och Jönköping, via Värnamo, prioriteras.
- att kommen främjar övergången från fossil- till kretsloppsenergisamhället.
- att kommunen främjar upphandling av krav- och rättvisemärkta livsmedel till skolor, förskolor, sjukhem och så vidare.
- att kommunen skall ha återkommande kontroll av kvalitén på inomhusmiljön i framförallt skolor, förskolor, daghem och äldre- och gruppboenden.

Värnamo ska leva upp till sin målsättning att vara eko-kommun. (Bild: Värnamo kommun)

... där grunden läggs för det goda samhället

En god bebyggd miljö – en trygg och estetiskt tilltalande närmiljö – är av stor vikt för vårt psykiska och fysiska välbefinnande. Kristdemokratisk samhällsplanering innebär att medborgarna själva tar en aktiv del i beslutsprocessen och känner sig delaktiga i skapandet av sina närmiljöer. Vi har länge drivit kravet på en så kallad ekoby i Värnamo kommun.

Öka deltagandet i den kommunala planprocessen

Kommunerna har den suveräna rätten att bestämma över hur marken och vattnet ska användas i den egna kommunen. Kommunens så kallade planmonopol, vilket regleras i Plan- och bygglagen (PBL), ger kommunen möjlighet att styra planeringen men samtidigt skyldighet att göra avvägningar mellan enskilda och allmänna intressen exempelvis miljöhänsyn, gestaltning, kulturarv, kulturhistoria, trygghet, trivsel, närhet med mera. Det är angeläget att engagera fler kommun medlemmar i den processen, exempelvis genom att pröva alternativa former för samråd.

Bra bostäder för alla

Värnamo har en generellt hög boendestandard. Det finns dock fortfarande stora behov av förbättringar inom många områden. Den totala boendemiljön måste ses över. Segregationen inom vissa områden, de bostadslösa situation, tillsammans med behovet av fler och billigare ungdomsbostäder och tillgången till attraktiva tomter för till exempel småhusbebyggelse måste tas på allvar. Människors skiftande önskemål och behov av bostäder i olika skeden under livet måste kunna tillgodoses till rimliga kostnader. Äldre personer och personer med funktionshinder vistas huvuddelen av sin tid i bostaden. Redskap för detta är den kommunala Bostadsförsörjningsplanen och vår strävan efter en hög planberedskap, vilka möjliggör Värnamos förmåga att svara mot näringslivets behov arbetskraft och industrimark.

Tillgängligheten för personer med funktionshinder är viktig såväl för själva boendemiljön som för den yttre miljön. Konsekvensbeskrivningar av barnens situation bör alltid göras i samband med utveckling av bostadsområden.

Värnamo kommun driver det kommunala bostadsbolaget Finnvedsbostäder. Den politiska ambitionen måste vara att bolaget tar ett aktivt ansvar för miljön i sina områden och för hyresgästernas trygghet och sociala välbefinnande.

Infrastrukturplan

Vidare måste kommunen omedelbart ta fram en infrastrukturplan för bland annat bredbandsutbyggnaden. I genomförandet av denna är Värnamo energis resurser på bredbandsområdet en tillgång.

Extern handel och stormarknadsetableringar

Reglering av handeln sker med PBL genom beslut om lokalisering, det vill säga genom beslut om var och i vilken form handel får bedrivas inom kommunen. Ju bättre kännedom kommunen har om handelns villkor, desto bättre kan effekterna av olika lokaliseringsbeslut bedömas. Vid avvägning mellan olika sakintressen vid planering enligt PBL ska utgångspunkten vara att skapa ett hållbart samhälle. Häri inbegrips förutom ekologiska även ekonomiska, sociala och kulturella aspekter av samhällsutvecklingen. Det är också viktigt att entreprenörskap och företagsamhet uppmuntras i kommunen.

Värnamos position som attraktiv handelsstad måste förstärkas och utvecklas. Detta gagnar alla kommunens invånare. Därför bör kommunen utforma en handelspolicy som löper parallellt med översiktsplanen. Denna ska sätta människan i centrum och särskilt belysa:

- hur etableringar påverkar det sociala livet
- hur individers och familjers behov tillgodoses
- hur äldre och funktionshindrade påverkas
- hur företagsamheten påverkas.

Den pågående centrumförnyelsen i Värnamo, Rydaholm och Bredaryd syftar till att utveckla hela kommunens mångfald och attraktionskraft.

Strandskydd

Vår kommun har en fantastisk natur med stort inslag av sjöar och vattendrag. Människans närvaro utgör både en förutsättning och ett hot. En del av vår landsbygd är avfolkningsbygd med ett ökande säsongboende. Ett sätt att låta hela kommunen leva är att göra det möjligt för människor att få bygga sjönära – bevisligen vill många bo nära vattnet. Utvecklingen inom dessa områden måste anpassas till platsen och den aktuella situationen. Bevarandebeståndet och utvecklingsintressen måste vägas mot varandra. I denna avvägning måste de avgörande besluten tas i nära samråd med de kommunmedlemmar som berörs. Det generella strandskyddet på 100 meter skall kvarstå men beviljande av dispens måste få ges på kommunal nivå, där kunskapen om rörligt friluftsliv, hotade biotoper och djurlivet är störst. Att kommunen återfår förtroendet att avgöra var det är lämpligt att bygga är en förutsättning för att våra stränder ska bli tillgängliga för så många som möjligt – både för bostäder och för friluftsliv.

Kristdemokraterna vill arbeta för

- att planerna på en ekoby i Värnamo kommun förverkligas.
- att medborgarnas möjlighet till engagemang och inflytande i planprocessen ökar.
- att boendemiljön blir jämlik och värdig för alla människor.
- att kommunen själv ska få avgöra hur den vill handskas med sitt allmänägda bostadsbestånd.
- att kommunen snarast tar fram en infrastrukturplan för bland annat bredbandsutbyggnad.
- att kommunen tar fram en handelspolicy som löper parallellt med översiktsplanen.
- att konsekvensutredningar upprättas i samband med extern handelsplanering.
- att kommunen får huvudansvaret för dispenser från den generella strandskyddsregeln.

Värnamo kommun ska erbjuda varierade boendemiljöer. Vattnet ska bli tillgängligare för alla. (Foto: Värnamo kommun)

... där ingen är rädd för att gå ut

En viktig del i den kristdemokratiska människovärdesprincipen är att känna trygghet. Den människa som känner sig otrygg har också fått sitt människovärde naggat i kanten. Alla ska känna trygghet hela dygnet. I en kristdemokratisk kommun är tryggheten på gator och torg viktig.

Brottsförebyggande arbete

Kommunen har också ett ansvar för medborgarnas trygghet och säkerhet i samhället. Därför har vi inrättat ett brottsförebyggande råd i samarbete med polis, föreningar och enskilda. Detta råd har till uppgift att föra in det brottsförebyggande perspektivet i all planering och att verka för ett ännu tryggare Värnamo.

Grannsamverkan

För att förhindra inbrott, misshandel och skadegörelse krävs mer polisiära resurser men framför allt krävs det att människor bryr sig om sin nästa och hjälps åt att bryta en negativ spiral.

Väktare

Det mesta våldet sker under fredag- och lördagkvällar vid krogarnas och restaurangernas stängningstid. Många ska då förflytta sig samtidigt och alla är inte helt nyktra. Detta problem blir inte mindre om stängningstiderna senareläggs. Ett sätt att öka tryggheten är att krogar och restauranger har tillräckligt med vakter som kan upprätthålla ordningen. Dessutom kan det krävas patrullerande väktare. Vakter och väktare är viktiga komplement till polisen.

Av erfarenhet vet vi att fler vuxna i staden ger ett lugnare tempo. Därför är det viktigt att stödja och uppmuntra olika organisationer av vuxna som vill engagera sig som nattvandrare och så vidare. Lika viktigt är det att stödja grupper av ungdomar som ställer upp i olika kamratgrupper och enskilda näringsidkares initiativ, som till exempel "tjejtaxi".

Kristdemokraterna vill arbeta för

- att grannsamverkan uppmuntras för att förhindra inbrott, misshandel och skadegörelse.
- att vid all nyplanering ska trygghetsfrågorna vara en viktig del.
- att det skall finnas tillräckligt med vakter och väktare för att ordning och trygghet ska kunna upprätthållas.
- att kommunen ska ge ekonomiskt bidrag till föreningar och grupper som ställer upp som trygghetsskapare nattetid på gator och torg.

... där små åsikter blir stora beslut

Demokrati är den bästa kända styrelseformen. Men demokratin är inte en gång för alla given utan måste erövrats och utvecklas hela tiden. Dess legitimitet bygger på att människor känner sig delaktiga och har möjlighet att påverka. Demokratin innebär både rättigheter och skyldigheter. Alla ska ha rätt att delta i val och i det offentliga samtalet, men alla har också skyldigheten, ansvaret, att försvara och vidareutveckla demokratin och samhället.

Beslut hos den som berörs

Den kommunala självstyrelsen är en grundläggande princip i det svenska samhällsbyggandet. Det är kommunen som ska fatta beslut i frågor som rör kommunen och de besluten ska gälla så vitt de inte är olagliga. Den senaste tidens detaljregleringar från staten i kommunens verksamhet är ett hot mot den kommunala självstyrelsen. Risken med denna detaljstyrning till exempel genom maxtaxan, skattestopp och så vidare, är att kommunens uppgift till slut bara blir genomförarens. Den kristdemokratiska *subsidiaritetsprincipen* innebär att beslut ska tas på lägsta möjliga effektiva nivå, men med stöd från överordnade nivåer. Denna princip gäller relationen kommun och stat, men också mellan kommun och kommunmedlemmar. De beslut som den enskilde eller familjen är bäst på ska de också få ta enligt denna princip.

Brukarinflytande

Föräldrar till skolbarn har självklart intresse av sina barns skolmiljö. De som har anhöriga på ett ålderdomshem är lika självklart intresserade av omsorgsfrågor. De som vill cykla till arbetet är intresserade av utbudet av cykelvägar. I dessa och många andra exempel är det viktigt att medborgaren får vara med och ta aktivt ansvar för sin situation. Vi kallar det för brukarinflytande.

Ibland kan demokrati upplevas som något långt borta när det egentligen är väldigt nära. I ett kristdemokratiskt Värnamo välkomnas och uppmuntras enskildas och grupperns engagemang och vilja att påverka. För att underlätta engagemang och dialog vill vi skapa naturliga arenor, såväl fysiska som virtuella, där medborgare, politiker och tjänstemän möts. Ytterligare ett sätt att öka det politiska deltagandet och intresset är att kommunfullmäktige i stora och för kommunmedlemmarna avgörande frågor använder sig av folkomröstningsinstitutet. Den politiska processen ska vara så öppen som möjligt.

Kristdemokraterna vill arbeta för

- att brukarmedverkan som gör människor delaktiga i sin egen vardag utvecklas.
- att anhörigmedverkan erbjuds, vilket leder till att anhöriga känner sig uppskattade och behövda.
- att elever och unga ska få vara med i olika arbetsgrupper som rör skolan och de ungas värld.
- att medborgarna så långt möjligt ska kunna få fatta beslut själva.
- att arenor där dialogen mellan medborgare och politiker/tjänstemän tillskapas.
- att skapa möjligheter för alla medborgare att uttrycka sin vilja i stora och avgörande beslut.

... där personalen trivs och utvecklas

Kommunen är en stor kunskaps- och serviceproducent och har därmed en mycket personalintensiv verksamhet. För att kunna ta arbetsgivaransvar krävs en väl genomarbetad arbetsgivarpolitik.

Arbetsmiljö

Politikerna ska sätta upp tydliga mål för verksamheterna där resultatkrav, uppföljning och utvärdering ingår. I arbetsorganisationen måste finnas konsekvent och tydlig delegering av uppgifter och befogenheter. Utarbetade riktlinjer för rehabiliteringsarbete och en fastställd drogpolicy är viktigt för att ett systematiskt arbetsmiljöarbete ska kunna genomföras. Att införa fria motionskort i sporthallen för kommunens personal, i enlighet med en kristdemokratisk motion, är en del i en ökad satsning på friskvård.

Samverkan – Medbestämmande

Utvecklingen under 1980-talet medförde ett behov av nya samverkansformer mellan arbetsgivare och arbetstagare. Detta har resulterat i lokala samverkansavtal. Samverkan förutsätter en diskussion mellan arbetsgivaren, de anställda och deras fackliga företrädare om verksamhet, måluppfyllelse och resurser.

Alla medarbetare skall vara delaktiga i en aktiv personalpolitik. Goda initiativ och arbetsinsatser skall tas tillvara. Utvecklingssamtal och arbetsplatsträffar är den främsta formen för delaktighet mellan anställd och arbetsledare. Därför ska varje anställd årligen tillförsäkras ett utvecklingssamtal med sin närmaste chef.

Personalförsörjning

Det är viktigt med aktiv personalplanering för att trygga en god personalförsörjning för att upprätthålla kommunens servicenivå. För att säkerställa personalförsörjningen inom t.ex vård, omsorg och skola behövs tidiga informationsinsatser till unga människor om att arbete inom dessa sektorer är ett bra yrkesalternativ. För att i möjligaste mån kunna erbjuda anställningar som ger medarbetaren en skälig förvärvsförmåga ska riktlinjer fastställas för hur ett större antal heltidstjänster ska kunna tillskapas.

Jämställdhet – motverka diskriminering

Som arbetsgivare ska kommunen se till att diskriminering inte förekommer och bejaka en mångfald bland personalen. En organisation som speglar befolkningens sammansättning får dessutom större legitimitet. I kommunens organisation ska män och kvinnor behandlas lika med avseende på arbete, arbetsvillkor, lön och utvecklingsmöjligheter. En jämn könsfördelning ska också eftersträvas. Vidare ska kommunen främja etnisk mångfald genom aktivt arbete mot diskriminering.

Lönepolitik

Lönepolitiken ska stimulera till goda arbetsinsatser, engagemang, utveckling och arbetsglädje samt göra det möjligt att behålla och rekrytera medarbetare med rätt kompetens. Den är också ett viktigt verktyg för att styra verksamheten mot de mål som den politiska ledningen fastställt.

Kristdemokraterna vill arbeta för

- att kommunen har en väl genomförd arbetsgivarpolitik.
- att ett konsekvent och målinriktat arbetsmiljöarbete genomförs.
- att kommunen genom aktiv personalplanering tryggar en god personalförsörjning.
- att kommunen arbetar med att inrätta fler heltidstjänster så att anställda får en skälig förvärvsförmåga.
- att män och kvinnor ska behandlas lika i fråga om arbete, arbetsvillkor, lön och utvecklingsmöjligheter.
- att kommunen som arbetsgivare aktivt motverkar tendenser till diskriminering.
- att skapa en lönepolitik som stimulerar till goda arbetsinsatser, engagemang, utveckling och arbetsglädje.

Rika möjligheter till personalutveckling är en viktig del i en väl genomförd arbetsgivarpolitik. (Foto: Värnamo kommun)

... där sparsamhet leder till rikedom

Ett gott *förvaltarskap* innebär god hushållning med kommunala medel. All kommunal verksamhet måste därför ständigt prövas för att nå målet lägsta möjliga kostnad för efterfrågad service. Det blir i längden en garanti för att kommunen ska kunna erbjuda en social grundtrygghet, en förskola och skola med kvalitet och en omsorg om äldre och funktionshindrade som är värdig. Exempelvis har Kristdemokraterna motionerat om en översyn över hur arvoden i Värnamo kommun ska beräknas.

Garantier

Stor uppmärksamhet måste ägnas åt kvalitetsfrågorna. Uppföljning och utvärdering är viktiga instrument för den kommunala ledningen. Konkreta garantier ska så långt det är möjligt utfärdas för kommunala tjänster. Det ska finnas tydliga rutiner för hantering av klagomål.

Genom att hushålla med de kommunala resurserna skapas handlingsutrymme att göra satsningar på angelägna och eftersatta områden. I den kommunala budgeten måste det finnas ett överskott som genererar likvida resurser för angelägna investeringar. Naturligtvis ska de i lag fastställda reglerna om kommunal ekonomisk balans följas.

Självständig revision

De kommunala nämnderna ska ta sitt ansvar för att den interna kontrollen är god. Likaså ska den kommunala revisionen ha en självständig ställning och tilldelas resurser för en för effektiv revision. Revisionens ordförande ska komma från den politiska oppositionen. Ett pågående samtal om etik och moral förebygger oegentligheter och skapar förtroende hos medborgarna för politiker och tjänstemän.

De långsiktiga konsekvenserna av stora investeringar ska noga beaktas och kalkyleras innan beslut fattas. Kommunens skuldsättning måste hållas under noggrann bevakning. Det är viktigt att kommunen har en god soliditet.

Borgen och lån

Stor försiktighet ska eftersträvas med kommunal borgen. Vid beslut ska det finnas ett underlag som grundligt belyser risksituationen och ställer den i relation till kommunens eget kapital. Kommunal borgen eller utlåning får inte beviljas så att spelreglerna för det lokala näringslivet sätts ur spel.

Kvalitet och behov

Kommunen ska själv besluta om den kommunala skattesatsen. Av staten beslutade skattestopp är allvarliga ingrepp i den kommunala självstyrelsen. Vid beslut om den kommunala skattesatsen ska kommuninnevärnarnas behov vara styrande. Inte minst ur konkurrenssynpunkt kan det också vara bra att jämföra den egna skattesatsen med den som gäller i likartade kommuner. Ett för högt skatteuttag kan vittna om att verksamheterna inte bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt. En för låg skatt kan å andra sidan betyda att kvaliteten i den kommunala kärnverksamheten inte är tillfredsställande. Vi menar att i hjärtat av Sveriges fjärde främsta tillväxtregion borde det finnas utrymme att sänka kommunalskatten. De kommunala beslutsfattarna måste också ha en helhetsbild över skatter och avgifter. Det är viktigt att veta hur den sammanslagna effekten av avgifter och skatter påverkar hushållens ekonomi.

Utveckla näringslivet

Det lokala näringslivet ska stimuleras genom att det ges goda generella förutsättningar. Exempel på det är en väl utbyggd infrastruktur, god planberedskap samt en flexibel och bra kommunal service. En upprustning av riksväg 27 är nödvändig för att skapa möjlighet för fortsatt tillväxt i regionen och utveckling av Värnamo som logistikcentrum, samt för att höja trafiksäkerheten. Riksväg 27 ska på sikt ingå i den planerade europaväg (E75) som ska förbinda Oslo och Aten. I kommunens skolor ska positiva attityder och kunskaper om företagandets villkor förmedlas. Genom att konkurrensutsätta kommunala verksamheter kan människors idéer och kreativitet tas tillvara och företagsamheten utvecklas i kommunen.

Kristdemokraterna vill arbeta för

- att den kommunala verksamheten ständigt prövas så att den drivs med lägsta möjliga kostnad för efterfrågad service.
- att garantier utfärdas för kommunala tjänster.
- att tillse att de kommunala nämnderna tar ansvar för internkontrollen.
- att den kommunala revisionen har en självständig ställning och tillförs resurser för en effektiv revision.
- att arbeta för att kommunen har en policy för hanteringen av kommunal borgen.
- att det finns en helhetsbild över hur den sammantagna effekten av skatt och avgifter påverkar hushållens ekonomi.
- att kommunalskatten återställs till 1994 års nivå under mandatperioden.
- att stödja det lokala näringslivet genom att arbeta för goda generella förutsättningar samt konkurrensutsättning av kommunala verksamheter.
- att standarden på riksväg 27 genom Värnamo och Gislaveds kommuner höjs.

Några välbekanta produkter från Värnamos mångfacetterade näringsliv. (Foto: Värnamo kommun)

En kristdemokratisk ordlista

Eget val

Personalismen, leder till att medborgaren ska få rätt att själv välja den service och omsorg som ligger henne närmast. *Subsidiaritetsprincipen* å sin sida ger signaler om vilken service och omsorg som i första hand ska vara föremål för medborgarens eget val; det som ligger henne närmast, sådant som till exempel barnomsorg, skola, hälso- och sjukvård och äldreomsorg. För att garantera alla en god service och omsorg, utifrån *solidaritetsprincipen*, är det dock nödvändigt att kommunen och dess förtroendevalda träder in som kvalitetsgaranter och finansärer. Detta är även nödvändigt för att säkerställa den demokratiska insynen.

Färdighetsgaranti

För att så tidigt som möjligt upptäcka brister i den enskilde elevens basfärdigheter och åtgärda dessa vill vi se en *färdighetsgaranti* i grundskolan i anslutning till de nationella proven i åk 5 (den ålder då barn i allmänhet har utvecklat basfärdigheterna). *Färdighetsgarantin* bör omfatta att eleven kan använda sig av de fyra räknesätten, kan skriva och göra meningsfulla satsbildningar, kan läsa och förstå det han/hon läser, har förmåga att lyssna och att tala. Dessutom ska eleven ha visat färdighet i social kompetens, som att fungera i grupp och visa vilja att lösa konflikter utan våld.

Förvaltarskapsprincipen

Förvaltarskap över gemensamma resurser rör såväl materiella som andliga värden. Miljön och naturresurserna måste förvaltas ansvarsfullt, så att goda livsbetingelser inte äventyras och så att kommande generationer också får del av dem. Människan bör därför ingripa i naturen med försiktighet och klok urskiljning. Andliga och kulturella värden utgör ett rikt arv, som behövs för att bevara och vidareutveckla en civiliserad identitet och samhörighet. All politik måste ta hänsyn till det känsliga samspelet i naturen. En socialt och ekologiskt ansvarsfull marknadsekonomi byggd på ett fritt företagande ger goda politiska förutsättningar för ett gott förvaltarskap. *Förvaltarskapsprincipen* hjälper oss att tänka långsiktigt och att därmed värna de nödvändiga livsbetingelserna.

Personalism

Personalismen är kristdemokratins filosofiska grund. Denna har sina rötter i 1800-talets senare hälft och mötet mellan katolska kyrkans idétradition och det framväxande moderna samhället. *Personalismen* hävdar att all politik måste utgå ifrån vad en människa är, i kontrast till materialistiska ideologier som liberalism, konservatism och socialism. Enligt *personalismen* är varje människa en unik och oersättlig individ med samma absoluta och okränkbara värde. Varje människa är en unik person i och med att hon existerar, och som person är hon född in i ett sammanhang av andra personer med ett ömsesidigt beroende. Det är därför Kristdemokraterna betonar vikten av små naturliga gemenskaper. Konsekvensen av en *personalistisk*

- människosyn är att vilja värna alla människors liv, frihet och värdighet.
- Solidaritetsprincipen** *Solidaritet* är en naturlig följd av *personalismen*, i den meningen att människan är en gemenskapsvarelse. Hon utvecklas och mår bäst av att leva i en gemenskap som präglas av omtanke, ansvarstagande och *solidaritet*. *Solidaritet* kan definieras som den medmänsklighet och kärlek, som utgår från den gyllene regeln - allt vad du vill att människor ska göra mot dig ska du också göra mot dem. Denna *solidaritet* sträcker sig bortom de naturliga gemenskaperna. Det är en strävan efter social rättvisa, det vill säga en ambition att utjämna strukturella orättvisor och skapa en rättvis fördelning av samhällets goda. Alla räknas och omfattas av samhällsgemenskapen.
- Subsidiaritetsprincipen** Enligt kristdemokratiskt synsätt ska samhället byggas underifrån. Människor, som till sin natur är sociala varelser, formar gemenskaper med frihet och *förvaltarskap*, rättigheter och skyldigheter utifrån särskilda ändamål. Det en gemenskap på ett ändamålsenligt sätt kan sköta ska den också få sköta. De överordnade gemenskaperna har en skyldighet att stödja där så behövs och detta stöd måste också respektera de enskilda människornas rättigheter och gemenskapernas eget kompetensområde. Varje nivå är således i första hand kompletterande till de lägre och ska inte ersätta eller beröva dem vare sig dess uppgifter eller frihet. Om en överordnad gemenskap vill överta en funktion från en underordnad så ligger bevisbördan för bättre ändamålsenlighet på den överordnade gemenskapen.
- Värdighetsgaranti** *Värdighetsgaranti* är Kristdemokraternas namn på de fördjupade kvalitetskrav som patient eller anhörig ska kunna ställa på hälso- och sjukvården. De centrala delarna i en värdighetsgaranti utgår från patientens delaktighet i sin egen vård, personlig integritet, respekt för den enskilde, tid för omvårdnad och möten mellan människor. *Värdighetsgaranti* ska ej förväxlas med vårdgaranti, som uteslutande handlar om väntetider och tillgänglighet.

Läs mer om kristdemokratisk ideologi i Kristdemokraternas principprogram, som finns att hämta på partiets hemsida: www.kristdemokrat.se

Mer information från Kristdemokraterna Värnamo

E-post: varnamo@kristdemokrat.se
Hemsida: www.varnamo.kristdemokrat.se
Telefon: 0370-30 12 00
Adress: Storgatan 29
331 30 VÄRNAMO

Mer information från Kristdemokraterna Värnamo

E-post: varnamo@kristdemokrat.se
Hemsida: www.varnamo.kristdemokrat.se
Telefon: 0370-30 12 00
Adress: Storgatan 29
331 30 VÄRNAMO